

Lučka AŽMAN MOMIRSKI
Kaliopa DIMITROVSKA ANDREWS

Urbanistične delavnice: orodje v prostorskem planiranju

Urbanistične delavnice MOP Izola

Predmet razprave so urbanistične delavnice in natečaj, ki jih je v letu 1996 sofinanciralo Ministrstvo za okolje in prostor. Poudarek je na razumevanju urbanističnih delavnic kot spodbujevalcev vključevanja gospodarstva in širše javnosti v proces planiranja in urejanja naselij. Najprej so predstavljeni splošni nameni urbanističnih delavnic: kot orodja participacije, pogajanj, obvladljivosti postopka in možnosti predstavitve rezultatov. Pomemben vidik je tudi delo s študenti. V nadaljevanju so prikazani konkretni nameni, poteki in rezultati lanskoletnih urbanističnih delavnic. Na primeru Izolske urbanistične delavnice so podrobneje prikazani organizacija delavnice, potek in rezultati. Prispevek zaključujejo ugotovitve o pripravah in izvedbi delavnic v Sloveniji.

Urban design workshops Izola

The article deals with urban design workshops and a competition, co-financed by the Ministry for Environment and Physical Planning in 1996. The focus of the article is on identifying urban design workshops as promoters for participation of businesses and the general public in planning processes and town management. At first, the general goals of workshops are presented, such as: a mode for participation, negotiation, control over procedures and possible presentation of results. An important aspect is work with students. In continuation, the goals, proceedings and results of last years urban design workshops are discussed. The work shop in Izola is presented in detail. Findings on the preparation and completion of urban design workshops in Slovenia concludes the article.

V letu 1996 je Urad Republike Slovenije za prostorsko planiranje (URSPP) Ministrstva za okolje in prostor, pripravil javni razpis za sofinanciranje občin pri izvedbi urbanističnih delavnic in natečajev. S to akcijo je URSPP želel vzpodbuditi in pospešiti reševanje pomembnejših problemov urbanističnega urejanja v slovenskih mestih in drugih urbanih naseljih. Vzporedno je potekalo devet urbanističnih delavnic in anonimni republiški natečaj za urbanistično-arhitekturno rešitev sekundarnega mestnega središča (center Drava, občina Maribor).

Prednostna področja razpisa URSPP so bila:

- prenova in reurbanizacija mest oziroma urbanega prostora v pogojih tržne ekonomije,
- sanacija razvrednotenega ali neizkoriščenega urbanega prostora in vključevanje tega prostora v razvojni potencial mesta,
- urejanje prometne in druge infrastrukture in
- vključevanje naravnih virov in vrednot v urbanistične zasnove.

Na podlagi prejetih prijav na razpis je URSPP v letu 1996 izbral in sofinanciral urbanistične delavnice v naslednjih občinah; tematsko le-te lahko združimo v štiri sklope:

- strategije dolgoročnega razvoja kot element novelacije planskih dokumentov (občine: Dravograd, Izola, Rogaška Slatina),
- možnosti urbanistično oblikovalskih rešitev urejanja naselij v celoti ali njihovih posameznih območij (občine: Brda, Gornja Radgona, Novo mesto),
- reurbanizacija razvrednotenega industrijskega območja in nje-

govo vključevanje v razvojni potencial mesta (občina Jesenice),
- urejanje vplivnega območja mestne magistrale (občina Nova Gorica).

Zaradi aktualnosti problematike in pomembnosti teme se nam zdi potrebno predstaviti nekatere poglede na splošen namen, organizacijo, potek in rezultate delavnic. Predvsem bi želeli poudariti pomen, ki ga ima urbanistična delavnica kot spodbujevalec vključevanja gospodarstva in širše javnosti v proces planiranja in urejanja naselij.

1. Splošni namen urbanističnih delavnic

Urbanistična delavnica je definirana kot: *obdobje razprave in praktičnega dela, v katerem skupina ljudi deli svoje znanje in izkušnje o določeni temi (Oxford/Webster Dictionary)*¹. V procesu planiranja jo je potrebno razumeti kot orodje, katerega značilnosti olajšujejo načrtovanje v prostoru. Zakaj?

Urbanistična delavnica je primerna priložnost za aktivno sodelovanje in izobraževanje različnih akterjev v procesu planiranja; to velja predvsem za vključevanje gospodarstvenikov in širše/laične javnosti. Pomembno je, da je v večini primerov na delavnicah dosežen dogovor glede načrtovalskih rešitev, ki so pozneje povzete v izvedbenih planskih dokumentih.

Urbanistično delavnico se lahko organizira za različne namene, kot so npr. definiranje razvojnih potencialov in determinant prostor-

skega razvoja določene prostorske identitete (regija, občina, mesto, mestni kvart), urbanistično oblikovalske zasnove/rešitve posameznih lokacij, reševanje določene/akutnega načrtovalskega problema interdisciplinarnega značaja in podobno.

Metoda dela v urbanistični delavnici naj bi vzpodbujala vzpostavljanje razmeroma neformalnega in sproščenega posredovanja in izmenjave misli in informacij med uporabniki in načrtovalci prostora. Oblika sporazumevanja med enimi in drugimi je lahko v času urbanistične delavnice veliko bolj razgibana in živahna kot med običajnimi postopki javne participacije v procesu urejanja prostora; komunikacija med njimi je do neke mere celo (nadzorovano) improvizirana. Možnost enostavne komunikacije hkrati vzpodbuja tako **participacijo** vseh sodelujočih v postopkih planiranja in načrtovanja (oziroma vseh tistih, ki bi morali v tem procesu sodelovati, pa običajno ne sodelujejo), kot tudi **dejavnost pogajanja** participantov ne glede na njihove različne motive, ki jih pri sodelovanju vodijo.

Zaradi **intenzivnega poteka osrednjega dela** delavnice in sicer kratkega, vendar celotnega pregleda informacij na delavnici lahko udeleženci neposredno po zaključku ugotavljajo uspešnost svojega sodelovanja, tj. primernost predlaganih idej, spodbud, vizij itd. Gre pravzaprav za uporabo metode 'trial and error' (poskusi in zavrnji); rešitve in predlogi za ureditve določenih območij so neposredni rezultat delavnice, zato se izoblikujejo kot uspešni ali neuspešni že po zaključku le-te. Lahko jih zavržemo ali nadgrajujemo.

S pomočjo delavnice je proces dolgoročnega planiranja nekoliko poenostavljen in zaradi svoje časovne omejenosti pregleden, s tem pa tudi obvladljiv. **Obvladljivost postopka** sproži zanimanje investitorjev, lokalne skupnosti itd., ki dobijo priložnost za uveljavljanje kratkoročnih in dolgoročnih interesov, s tem možnost ocene kratkoročnega profita, kot tudi eko-

nomske učinkovitosti projektov – investicij v daljšem obdobju. Preverjanje oziroma uveljavitev ekonomske komponente planiranja in oblikovanja prav tukaj lahko pride najbolj do izraza.

Pri delu v delavnici je ponazoritev rezultatov delavnice ključnega pomena. Uporabo sodobnih računalniških metod je potrebno uveljaviti kot obliko in postopek **predstavitve** rezultatov.

Na delavnici se ne ažurirajo le stalno spreminjajoče se želje investitorjev in lokalne skupnosti (pač glede na spreminjajoče se ekonomske, družbene, socialne razmere), ampak se evidentirajo tudi rezultati vzporedno potekajočih raziskav in projektov na določenem območju, ki drugače svojih ugotovitev in rezultatov ne bi soočili. Nosilci teh raziskav in projektov lahko v okviru urbanistične delavnice preverijo rezultate lastnega dela in pridobijo nov obseg možnih aplikacij rezultatov.

Posebno pozornost velja nameniti vključevanju Fakultete za arhitekturo in mladih raziskovalcev (npr. štipendistov Ministrstva za znanost in tehnologijo). Delavnice bi lahko pomenile kvaliteten dodatek rednemu študijskemu programu. Prednosti uveljavljanja programa urbanističnih delavnic so, da se strokovna tema iz leta v leto spreminja glede na aktualna dogajanja v prostoru in stroki ter je v primerjavi z obveznim programom tista dinamična komponenta študija, ki lahko prevzame **stik študentov s prakso**. Kot za vse udeležence urbanistične delavnice velja tudi za študente, da so na delavnici prisiljeni koncentrirati svoja razmišljanja, delo in rezultate v kratkem časovnem intervalu. To pa jim omogoči ne samo možnost vključevanja in razmišljanja o aktualnih dogodkih, ampak tudi oceno lastnih sposobnosti in pregled pridobljenega znanja v času rednega študija.

Cilj delavnice je izboljšati proces planiranja in ga približati dejanskim uporabnikom v prostoru. Na delavnici dosežen dogovor o načr-

tovalskih rešitvah urejanja prostora je nujen predpogoj za njihovo izvajanje v praksi.

Organizacija in potek urbanistične delavnice se praviloma prilagajata zastavljenemu programu in doseganju v njem zastavljenih ciljev ter sodelujočim akterjem. V nadaljevanju bomo podali programski okvir posameznih urbanističnih delavnic, sofinanciranih od URSFP v letu 1996, in na primeru urbanistične delavnice v Izoli podrobno predstavili možno obliko organizacije, potek in rezultate le-teh.

2. Okvir urbanističnih delavnic v letu 1996²

Pregled konkretnih namenov, organizacije, poteka in rezultatov urbanističnih delavnic, tematsko združenih v štiri sklope:

2.1 Strategije urbanističnih delavnic kot element novelacije planskih dokumentov

2.1.1

Občina Dravograd: Definiranje najpomembnejših elementov novelacije dolgoročnega družbenega plana občine Dravograd;

- *vsebina, namen*: iskanje možnih rešitev urbanističnega razvoja Dravograda in rešitev ključnih problemov pri urejanju mesta; participacija širše in strokovne javnosti;
- *organizacija*: interdisciplinarno delo (arhitekti, urbanisti, ekonomist, krajinar, prometnik);
- *potek*: individualno delo s konzultacijami (sestanki udeležencev);
- *rezultati*: strokovne podlage za izdelavo urbanistične dokumentacije.

2.1.2

Občina Izola: Območja tranzicije: dileme in strategije v Izoli;

- *vsebina, namen*: oblikovanje strategije razvoja v prostoru; ohranitev arheološkega spomenika republiškega pomena in njegova vključitev v urbano okolje;
- *organizacija*: skupina vabljenih strokovnjakov, projektantska skupina, gospodarstveniki z ob-

močja Izole, organizacijska skupina za izvedbo delavnice; interdisciplinarno delo (arhitekti, urbanisti, krajinska arhitekta, arheolog in biolog), mednarodna udeležba;

- *potek*: v treh sklopih, petdnevna delavnica na kraju samem;
- *rezultati*: strokovne podlage za izdelavo mestnega načrta in prostorskih izvedbenih aktov oziroma sprememb in dopolnitev le-teh.

2.1.3

Občina Rogaška Slatina: Elementi mestnega načrta Rogaške Slatine;

- *vsebina, namen*: vpliv spremembe urbanih struktur na dosednji koncept razvoja mesta z vidika prenove mesta in kontinuiranega prehoda iz ruralnega v urbani prostor;
- *organizacija*: organizacijski odbor, delovna skupina za pripravo gradiva, projektantske ekipe – arhitekti, mednarodna udeležba;
- *potek*: v štirih sklopih, dva osrednja dela kot pet dnevne in štiri dnevne delavnice na kraju samem;
- *rezultati*: izdelava metodologije za pripravo mestnega načrta z ilustrativnim predlogom možne rešitve; izdelava posebnih strokovnih podlag prostorskih aktov za razpravo in potrditev v okviru Občinskega sveta Občine Rogaške Slatine.

2.2 Urbanistično oblikovalske rešitve urejanja naselij v celoti ali njihovih posameznih območij

2.2.1

Občina Brda: Možna podoba občinskega središča Dobrovo;

- *vsebina, namen*: oblikovalske in funkcionalne rešitve središča Brd kot povezava štirih trenutno ločenih področij v celoto, vzpodbujanje interesa prebivalstva za dogajanje v prostoru;
- *organizacija*: študenti arhitekture (sodelovanje treh različnih fakultet), mednarodna udeležba;
- *potek*: osemdnevna delavnica na kraju samem;
- *rezultati*: izdelava variantnih rešitev – strokovnih podlag za prostorsko dokumentacijo.

2.2.2

Občina Gornja Radgona: Urbanistična delavnica za mesto Gornja Radgona;

- *vsebina, namen*: pridobitev prostorskih izhodišč za mestni načrt;
- *organizacija*: interdisciplinarna udeležba (arhitekti, krajinski arhitekti, urbanisti, umetnostni zgodovinar, slikarji, kiparji, sociologi, ekolog), mednarodna udeležba;
- *potek*: šestdnevna delavnica na kraju samem;
- *rezultati*: strokovne podlage za pripravo mestnega načrta.

2.2.3

Občina Novo mesto: Urbanistična delavnica za vzhodni del Novega mesta;

- *vsebina, namen*: reševanje ključnih problemov, ugotovljenih pri pripravi projektov avtoceste in urbanistične zasnove Novega mesta, oblikovanje bodoče prostorske podobe Novega mesta;
- *organizacija*: organizacijski odbor, delovna skupina za pripravo gradiva, projektantske ekipe; interdisciplinarno delo: arhitekti – mednarodna udeležba, urbanisti, krajinski arhitekti, prometnik, sociolog, vključevanje društev, institucij, podjetij, prebivalcev;
- *potek*: individualno delo s skupnimi sestanki in skupno končno dvodnevno predstavitevijo rezultatov;
- *rezultat*: strokovna utemeljitev in dodelava oziroma preverjanje rešitev, ki jih predlaga urbanistična zasnova; strokovna podlaga za izdelavo lokacijske dokumentacije za avtocesto in subsekventno pripravo prostorskih izvedbenih aktov.

2.2.4

Občina Pesnica: Razvojna vizija naselja Pesnica pri Mariboru – variantne rešitve;

- *vsebina, namen*: prostorski razvoj naselja;
- *organizacija*: tri strokovne skupine;
- *potek*: individualno delo po skupinah;
- *rezultati*: variantne rešitve za pripravo urbanistične zasnove.

2.3 Reurbanizacija razvrednotenega industrijskega območja in njegovo vključevanje v razvojni potencial mesta

2.3.1.

Občina Jesenice: Razvoj mesta in prestrukturiranje območja železarne na Jesenicah;

- *vsebina, namen*: prikazati možnosti ureditve in nove namembnosti degradiranih urbanih območij v okviru razvoja mesta; animacija, informiranje in izobraževanje prebivalcev in možnih investitorjev;
- *organizacija*: tri projektne skupine – arhitekti;
- *potek*: delavnica je bila zasnovana kot vabljeni anketni urbanistični natečaj, dvodnevna delavnica na kraju samem;
- *rezultati*: izoblikovanje politike urejanja degradiranih urbanih območij; podrobnejše prostorske strokovne podlage za posamezna območja urejanja.

2.4 Urejanje vplivnega območja mestne magistrale

2.4.1

Občina Nova Gorica: Vplivno območje mestne Magistrale kot centralne mestne poteze v Novi Gorici;

- *vsebina, namen*: programske in oblikovalske rešitve urejanja območja Magistrale;
- *organizacija*: sedem skupin arhitektov, mednarodna udeležba;
- *potek*: individualno delo z delovnimi sestanki;
- *rezultati*: idejne rešitve prostora Magistrale; programsko oblikovalske rešitve uličnega prostora v nivoju ceste (parter).

3. Urbanistična delavnica: Primer Izola³

3.1 Organizacija delavnice

Urbanistično delavnico smo zasnovali kot dejavno povezanost treh sodelujočih in ene organizacijske skupine.

Prva skupina je bila interdisciplinarna skupina vabljenih strokovnjakov: arhitektov, urbanistov,

krajinskega arhitekta, arheologa in biologa. Le-ta je predstavila:

- rezultate posameznih projektov in raziskav, ki ločeno potekajo na obravnavanem območju in ki so razjasnili vzroke in posledice različnih pojavov in problemov, značilnih za območje Isole;
- različne metodologije, s pomočjo katerih je mogoče strukturirati in sistematizirati elemente posameznih problemov in omogočiti njihovo učinkovitejše reševanje (npr. kvalitativno in kvantitativno zasnovani modeli za analizo, oceno in spodbujanje prvovrstnega oblikovanja in ekonomske učinkovitosti urbanističnih rešitev).

Zagotovljen mora biti obsežen in izbran pritok informacij kot osnova za kontinuirano delo na delavnici in doseganje kvalitetnih rezultatov.

Drugo skupino so sestavljali delujoči urbanisti iz lokalnega, širšega in tujega okolja. Ti strokovnjaki (poimenovali smo jih *projektantska skupina*) so izurjeni v vsakodnevni praksi prostorskega planiranja. V delavnico so prenesli svoje izkušnje in s tem različna videnja reševanja enakih problemov. Njihova naloga je bila analizirati vse posredovane informacije na delavnici, iz njih izluščiti bistvene probleme in predlagati strategije ali posege za njihovo rešitev.

Stran 45: Rezultati delavnice, kakor so bili prikazani na razstavi v galeriji Insula v Izoli

Udeleženci delavnice v Izoli: doc. dr. Sonja Jurkovič, Slavko Mezek, mag. Lučka Ažman Momirski, Jana Gojanovič Pavger, Dražen Avbutina, Ivan Stanič, Alen Pošpan, Gorazd Kobal, Mateja Makovec (čepi)

Pri tem smo merila za izbiro teh strokovnjakov definirali tudi kot :

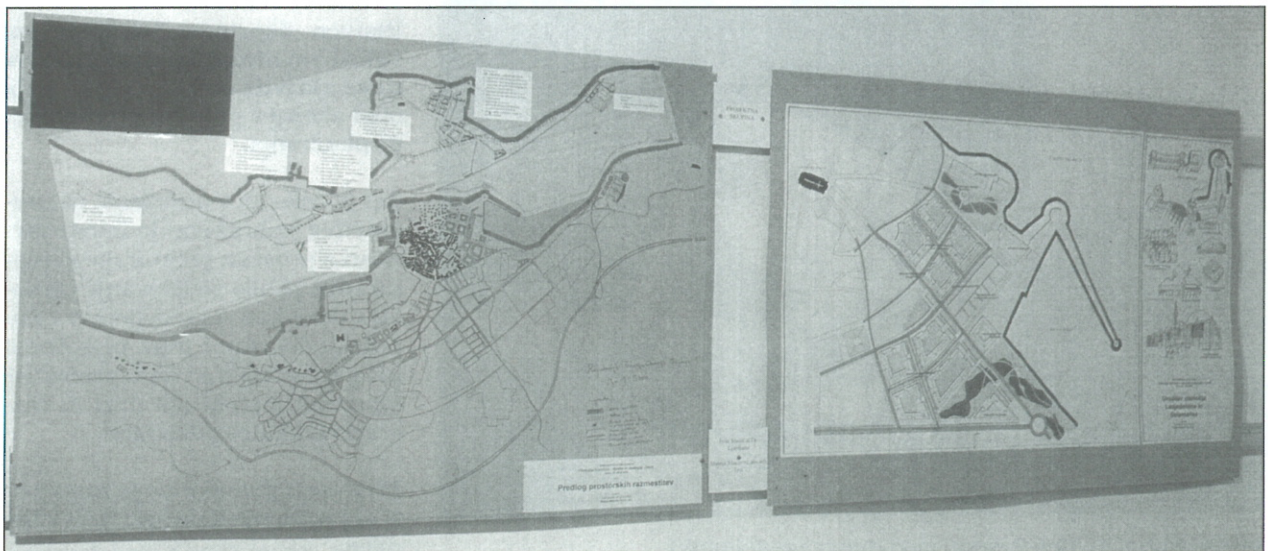
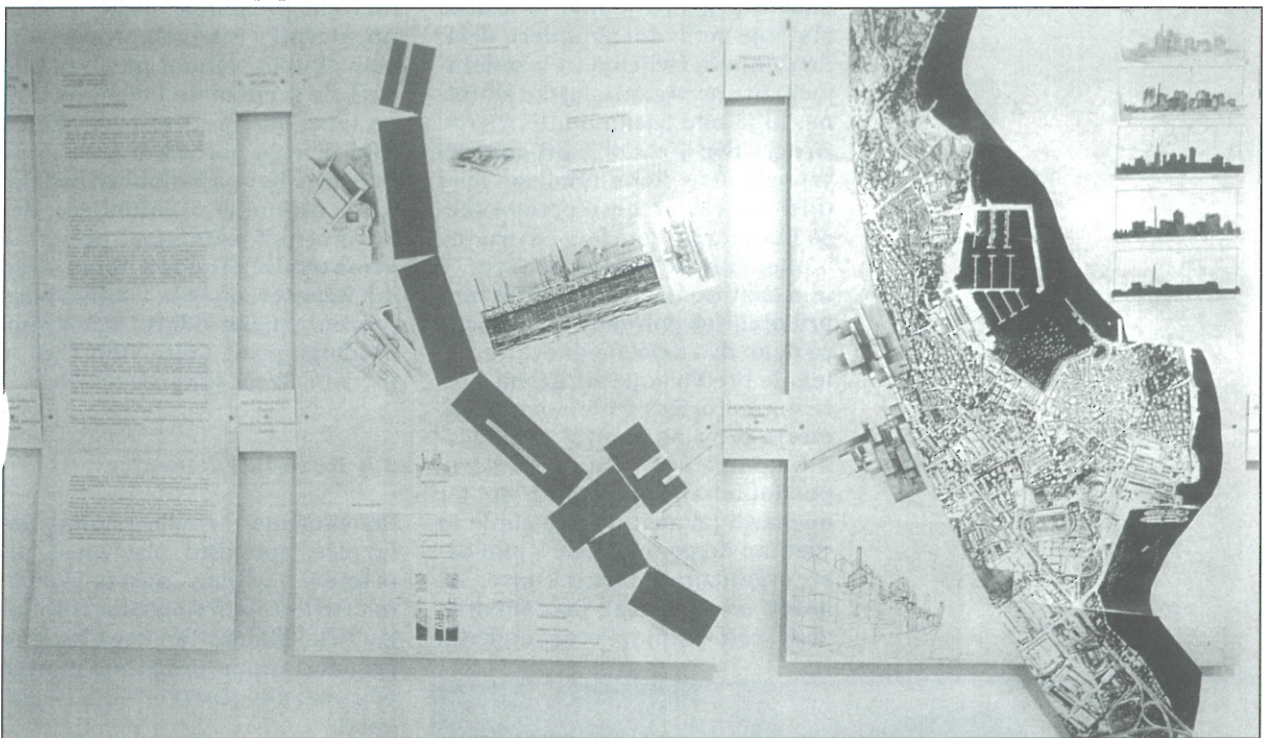
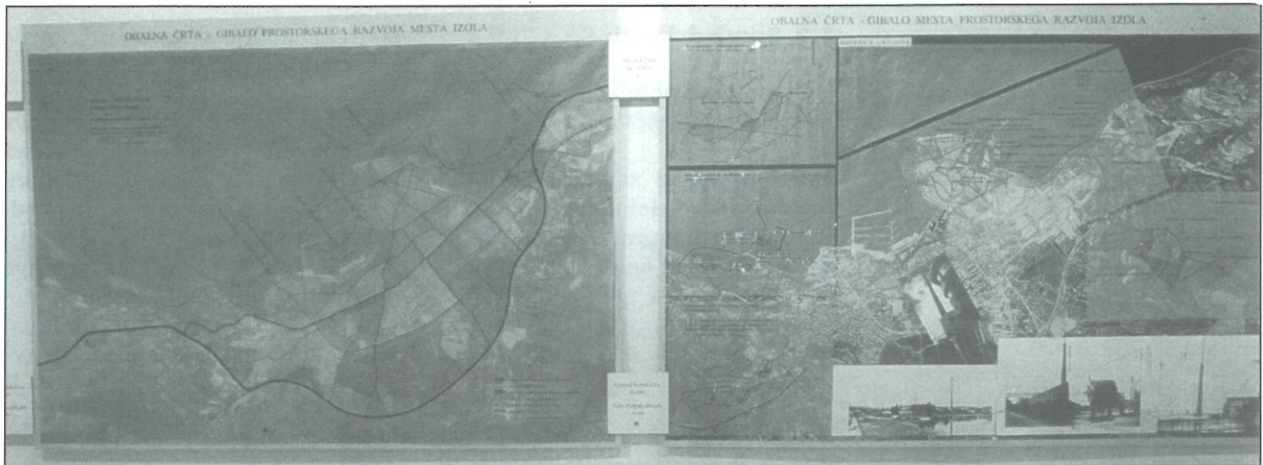
- strokovnjaki, ki prihajajo iz lokalnega okolja: poznajo probleme obravnavanega okolja, ritem vsakdanjega življenja v tem okolju, preteklo delo in stanje na področju planov, razmišljanja za bodočnost vključno z lokalnimi spekulacijami glede urejanja okolja. Na to specifično okolje jih vežejo izkušnje in aktivno sodelovanje pri izdelavi prostorskih načrtov;
- strokovnjaki, ki prihajajo iz širšega okolja: poznajo širšo situacijo, predpise in zakonodajo, ki ureja širše in ožje okolje in potek procesov pri planiranju v širšem okolju;
- strokovnjaki na področju planiranja, ki ne sodijo ne v ožje ne v širše okolje, ti dve okolji ne poznajo, razpolagajo pa s številnimi izkušnjami planiranja v različnih okoljih.

Skupine urbanistov in njihovih sodelavcev so bile v izolskem primeru naključne, lahko pa so tudi ustaljene.

Tretja skupina je bila združba gospodarstvenikov z območja Isole, s pomočjo katerih smo želeli oceniti vpliv tržnega gospodarstva na bodoči prostorski razvoj Isole. Odziv in sodelovanje gospodarskih družb sta bila primerna. Pokazalo se je, da imajo gospodarske družbe v svoj razvojni program vedno vključene tudi prostorske vizije. Manjka metoda ali orodje, s pomočjo katerega bi lahko ocenili predvidene programe, njihovo ekonomsko uspešnost in prostorsko vključitev. Urbanistična delavnica na splošno vsekakor lahko preraste v institucijo, ki bi zapolnila to vrzel.

Naloga *organizacijske skupine*, ki je v celoti prevzela **izvedbo** delavnice, je bila:

- strokovna in vsebinska priprava delavnice,
- v celoti voditi organizacijo, potek in koordinacijo delavnice, obveščati medije, organizirati okroglo mizo, razstavo,
- izdelati zaključno poročilo in usmeritve za nadaljnje delo.

3.2 Potek delavnice

Delavnica je potekala v treh neenakomernih časovnih sklopih.

Prvi sklop je zajemal obdobje predpriprave delavnice, obdobje vsebinske in organizacijske zamisli. V tem času smo pridobili podporo in interes gospodarstva za sodelovanje, hkrati pa tudi soglasja posameznih strokovnjakov o participaciji.

Drugi sklop predstavlja samo **jedro** (urbanistične) delavnice. V našem primeru je bilo to kratko obdobje petih dni skupnega dela, druženja in življenja treh sodelujočih in ene organizacijske skupine, ki je bilo izjemno intenzivno. Drugi sklop je obdobje **priložnosti** vzpostavitve komunikacije med udeleženci v procesu prostorskega planiranja, zato je v okviru urbanistične delavnice bistven. V tem času so udeleženci delavnice pridobili vse potrebne informacije za delo: dva delovna dneva so potekala predavanja, združena s terenskimi ogledi Izole s kopnega, morja oziroma znotraj posameznih kompleksov. Da bi poudarili pomen teh nekaj skupnih dni ter opozarili javnost na dogajanje in vsebino dogajanja, smo v tem času organizirali okroglo mizo, na kateri so sodelovali predstavniki vseh treh skupin. Preostanek dni

so tri projektne skupine izdelovale tekstualne in grafične predloge.

Tretji sklop je zajemal obdobje, v katerem smo izdelali predstavitev rezultatov in poročilo o delavnici. Rezultati delavnice so bili predstavljeni na razstavi v galeriji Insula v Izoli. V razstavno gradivo smo vključili tudi predstavitev posameznih tem vabljenih predavateljev. Pomanjkljivost predstavitve sodelujočih iz vrst gospodarstva je dejstvo, da le-ti s težavo formulirajo (tekstualno ali grafično) bodoče prostorske razvojne želje. Njihove razvojne prostorske vizije so sicer upoštevali v rešitvah projektantskih skupin, vendar pa jih ni bilo mogoče predstaviti kot samostojno tematsko gradivo ne v okviru zaključnega poročila ne v okviru razstave. Ker pa je njihovo sodelovanje nujno, je urbanistična delavnica tudi **priložnost ponudbe strokovnih storitev** temu delu udeležencev, da bi le-ti lahko bili s prezentacijsko dobro izdelanimi predlogi prav tako vključeni v predstavitveni sklop delavnice.

3.3 Rezultati delavnice

Pričakujemo, da bodo rezultati delavnice uporabni predvsem pri pripravi mestnega načrta Izole in načrtov urejanja posameznih lokacij/lokalitetov ter kot izhodišče pri načrtovanju programa razvoja posameznih gospodarskih dejavnosti.

Bistven doprinos delavnice na splošnem nivoju je **vzpostavitev nove aktivne oblike sodelovanja** med akterji v procesu prostorskega planiranja.

Ker je delavnica priložnost za ureničitev izobraževanja laične javnosti o procesu prostorskega planiranja, je bilo sodelovanje javnosti v delavnici zagotovljeno v času poteka delavnice (npr. prisotnost pri predavanjih in delu projektne skupine), na okrogli mizi in razstavi rezultatov delavnice.

Predvsem pomembno je zagotoviti organizacijo delavnic tudi v bodoče.

Gorazd Kobal in Aleš Pošpan med delom na delavnici

V izolskem primeru je najbolj smiselno nadaljevanje začete delo v naslednjih korakih:

- vzpostavitev delovnega telesa, ki se sestaja v določenih časovnih intervalih in/ali glede na aktualna vprašanja prostorskega razvoja v Izoli. To telo naj bi bilo sestavljeno po enakem ključu, kot je bila sestavljena delavnica (predstavniki gospodarskih družb, predstavniki lokalnih upravnih služb, lokalni, državni in tuji urbanisti, strokovnjaki, specializirani za posamična problematična območja). Funkcija delovnega telesa naj bo poskus združevanja različnih interesov, ažuriranja novih stanj, idej, vizij, ugotavljanja potreb za pripravo programov izobraževanja javnosti;
- uveljavitev vsakoletne urbanistične delavnice v Izoli kot orodja, ki omogoča delovno srečanje in aktivno sodelovanje različnih akterjev v procesu prostorskega planiranja.

4. Nekaj ugotovitev kot zaključek

Značilnosti slovenske prakse priprave in izvedbe urbanističnih delavnic v primerjavi z njihovim splošnim namenom, organizacijo, pona in rezultati oziroma pripravo in izvedbo v tujini lahko strnemo v naslednje ugotovitve:

- a) Tako v tujini kot pri nas je namen organiziranja urbanističnih delavnic različen, največkrat je to pridobivanje strategij dolgoročnega razvoja in možnih urbanistično oblikovalskih rešitev urejanja naselij.
- b) Pri analizi organizacije obravnavanih delavnic opazimo, da je njihova pomanjkljivost predvsem nezadostna angažiranost predstavnikov gospodarstva in še vedno premajhna interdisciplinarnost udeležencev. Pregled izbranih prijav sicer pokaže, da so akterji navedeni v programih urbanističnih delavnic, da pa se v naslednjih fazah oziroma de-

jansko v delo delavnic premalo ali ne vključujejo. To dejstvo je lahko posledica nevzpostavljenih in zato nerazvitih komunikacij. Pohvalno je, da je bila v petih od devetih obravnavanih delavnic zagotovljena mednarodna udeležba.

- c) Glede značilnosti poteka delavnice pri nas in v tujini so opazne razlike. V tujini je delavnica praviloma nekajdnevni intenzivni dogodek na kraju samem in ustreza prej omenjeni slovarski definiciji.

Celo **prostori** (work + shop), kjer delavnice potekajo, so na najbolj frekventnih območjih centrov in tako vizualno in funkcionalno dostopni širši javnosti. Ugotovljamo, da je v Sloveniji v večini primerov potekala delavnica kot vabljeni natečaj.

- d) Analiza končnih izdelkov je pokazala, da so rezultati letošnjih urbanističnih delavnic vzpodbudni. Večina rezultatov je neposredno uporabna kot strokovna podlaga za pripravo urbanističnih dokumentov. V nekaj primerih (pri reviziji planskih dokumentov) so rezultati delavnic pripomogli k precejšnjemu izboljšanju prejšnjih oziroma dosedanjih (načrtovanih) urbanističnih rešitev.

Ugotovimo lahko, da je bila akcija URSPP za sofinanciranje občin pri izvedbi urbanističnih delavnic in vabljenega natečaja v letu 1996 uspešna. Vprašanja, ki ostajata odprta sta:

- ali bo prišlo do nujnega nadaljevanja letošnje akcije sofinanciranja izvedbe urbanističnih delavnic in v kakšni obliki,
- ali obstaja pripravljenost občinskih urbanističnih služb, da vključijo urbanistično delavnico kot nepogrešljivo orodje v vsakdanjo planersko prakso.

mag. Lučka Ažman Momirski, dipl. inž. arh., Fakulteta za arhitekturo
dr. Kaliopa Dimitrovska Andrews, dipl. inž. arh., Urbanistični inštitut RS

Pojasnilo

Fakulteta za arhitekturo je sodelovala na delavnicah v občinah: Izola, Rogaška Slatina, Brda, Novo mesto, Jesenice, natečaj v občini Maribor.

Urbanistični inštitut RS je sodeloval na delavnicah v občinah: Dravograd, Izola, Novo mesto, Jesenice, Nova Gorica, natečaj v občini Maribor.

Ekipe Urbanističnega Inštituta RS v sestavi dr. Kaliopa Dimitrovska Andrews, Saša Dalla Valle in sodelavci Igor Cotič, Boštjan Cotič in Igor Šalehar je na natečaju v Mariboru dobila 3. nagrado.

Opombe

- ¹ Oxford Advanced Learner's Dictionary, 1995, str. 1377: workshop: a period of discussion and practical work on a particular subject, in which a group of people share their knowledge and experience. Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language, 1989, page 1645: workshop: a seminar, discussion group, or the like, which emphasises exchange of ideas and the demonstration and applications of techniques, skills, etc., a theater workshop (work + shop).
- ² Pregled je narejen na osnovi razpisnih prijav.
- ³ Urbanistična delavnica v Izoli je potekala pod okriljem Občine Izola, Uprave za planiranje, urbanizem, stanovanjske in gradbene zadeve ter Fakultete za arhitekturo, Univerze v Ljubljani. Vsebinsko in organizacijsko sta urbanistično delavnico pripravili in vodili Jana Gojanović Purger, dipl. inž. arh. in mag. Lučka Ažman Momirski, dipl. inž. arh.